

Význam komunitního výzkumu pro projektování sociálních služeb

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

**OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ**

Mgr. Ivona Buryová, Ph.D.

Katedra ekonomie a veřejné správy

Karviná

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

V rámci karvinského okresu je Karviná městem s druhým největším počtem obyvatel za Havířovem, který měl ke konci roku 2016 více než 73 000 obyvatel.

V Karviné žilo podle údajů Českého statistického úřadu k 31. 12. 2016 54 413 osob, z toho 26 787 mužů a 27 626 žen. Nejpočetněji je zastoupena věková skupina 15-64 let.

Věkový průměr obyvatel města byl ke stejnému datu 43,5 let (Podrobněji tabulka č. 1).

Podle posledních údajů se počet obyvatel města k 1.1. 2018 dále snížil na 53 743 osob.

Tabulka č.1: Počet a věk obyvatelstva ve městě Karviná k 31.12.2016

Počet obyvatel	54 413
z toho muži	26 787
z toho ženy	27 626
z toho ve věku 0-14 let	7 353
z toho ve věku 15-64 let	35 940
z toho ve věku 65 a více let	11 120
Průměrný věk	43,5

Zdroj: Český statistický úřad [online] [vid. 3. dubna 2018] Dostupné z

Tabulka č. 2: Pohyb obyvatel k 31. 12. 2016

Živě narození	485
Zemřelí	700
Přistěhovalí	789
Vystěhovalí	1 324
Přírůstek přirozený	-215
Stěhováním	-235
Celkový	-750

Zdroj: Český statistický úřad [online] [vid. 3. dubna 2018]

Nezaměstnanost

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Podle aktuálních údajů je v okrese Karviná nejvyšší nezaměstnanost v celé ČR.

Podíl nezaměstnaných osob za březen 2018 zde činí 7,6 %.

V rámci karvinského okresu zůstává největší počet osob bez práce v samotné Karviné. Zde byl za březen 2018 zaznamenán podíl nezaměstnaných osob 9,7 %.

Nepříznivý demografický vývoj a problematická situace na trhu práce představují klíčové faktory, působící při fungování místních sociálních služeb.

Celkem 17 organizací, poskytující 45 typů sociálních služeb.

V Karviné existují všechny typy sociálních služeb:

- Ambulantní služby
- Terénní služby
- Pobytové služby
- Kombinované služby

Největší poskytovatel – Slezská diakonie a Sociální služby Karviná.

Sociální služby

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Město Karviná každoročně pořádá „**Veletrh sociálních služeb v Karviné**“, kde jsou prezentovány všechny sociální služby. Prostřednictvím různých stánků a informačních materiálů, doprovodných akcí se snaží občany Karviné upoutat a informovat je. Dále vydává i „**Katalog sociálních služeb**“ v tištěné podobě i v podobě, dostupné na [www stránkách Sociální služby Karviná](http://www.strankach.socialni-sluzby.karvina.cz).

V roce 2017 - spolupráce s Obchodně podnikatelskou fakultou v Karviné na přípravě a realizaci komunitního výzkumu, který bude podkladem pro komunitní plánování. Jedním z cílů komunitního výzkumu - informovanost občanů města o sociálních službách v Karviné.

Projekt komunitního výzkumu 2017/2018

1. Přípravná fáze :

První fáze:

- Stanovení cíle a priorit zkoumání se zadavatelem výzkumu – Magistrát města Karviná – odbor Sociálních služeb.
 - Rozdělení vybraných oblastí města Karviné pro účely komunitního výzkumu.
 - Sestavení výzkumného týmu a rozdělení kompetencí.
 - Počet a výběr výzkumníků – studentů Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné.
 - Vytvoření výzkumných skupin.
-

Projekt komunitního výzkumu 2017/2018

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

1. Přípravná fáze :

Druhá fáze:

Sestavení dotazníku a jeho konzultace se zástupci skupiny komunitního plánování města Karviná (byly doplňovány a pozměňovány otázky) a se členy výzkumného týmu.

Informativní školení výzkumníků (vybraných studentů), jehož cílem bylo:

- vysvětlení cíle výzkumu,
 - seznámení s otázkami ve finální podobě dotazníku,
 - rozdělení do skupin,
 - seznámení s plánem města Karviné,
 - seznámení s právními a zákonnými opatřeními, související s dotazníkovým šetřením v terénu.
-

Projekt komunitního výzkumu 2017/2018

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

2. Realizační fáze

Samotný terénní výzkum trval 10 týdnů.

Celkem bylo osloveno 5000 občanů města Karviné ve vybraných lokalitách. Hodnotitelných vyplněných dotazníků bylo **4938**.

V roce 2014 (I. komunitní výzkum) jsme měli 3 590 respondentů.

Projekt komunitního výzkumu 2017/2018

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

2. Realizační fáze

Pro potřeby vyhodnocení komunitního výzkumu byly dotazovaní rozděleni do následujících sedmi demografických skupin:

- zaměstnanci,
- nezaměstnaní,
- občané v důchodu,
- občané na mateřské dovolené,
- studenti,
- osoby samostatně výdělečně činné,
- jiná ekonomická aktivita.

Důležité je aby při zkoumání v terénu byly poměrně zastoupené všechny uvedené skupiny.

Projekt komunitního výzkumu 2017/2018

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

3. Analytická fáze

Vyhodnocení dotazníků (4938) bylo realizováno ve spolupráci s Institutem interdisciplinárního výzkumu – Ing. Vymětalem, DrSc a Ing. Pražákem.

Výsledky byly zpracovány do programu Excel v podobě grafů. Na zpracování analýzy a grafické úpravě spolupracovali i studenti doktorského studia – Ing. Škrabal a Ing. Chmielová.

Zpracované výsledky byly předány členům výzkumného týmu k dalšímu vyhodnocení.

4. Prezentace výsledků

Konečné výsledky jsou zpracovány formou výzkumné zprávy.

Dále budou prezentovány v podobě PowerPointové prezentace všem zainteresovaným stranám, které se podílely na komunitním výzkumu a účastní se komunitního plánování – Magistrát města Karviná, neziskové organizace, poskytující sociální služby, studenti i pracovníci OPF Karviná.

- **Mgr. Buryová, Ph.D. – hlavní řešitel**

Vykonává funkci hlavního řešitele projektu, koordinuje práci řešitelů. Zodpovídá za vytvoření dotazníku. Spolupracuje s Magistrátem města Karviné a s neziskovými organizacemi, poskytující sociální služby při přípravě výzkumu. Kontrolní činnost při realizaci výzkumu. Zpracovává výzkumnou zprávu. Prezentuje výsledky výzkumu s účastníky komunitního plánování (Magistrát města, neziskové organizace).

Výzkumný tým

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Ing. Turečková, Ph.D. – řešitel**

Spolupodílí se na organizační přípravě výzkumu. Spolupodílí se na vytvoření týmu výzkumníků v terénu. Připravuje a podílí se na školení členů výzkumných týmu. Koordinuje činnost výzkumných týmu v terénu. Podílí se na přípravě podkladů pro vytvoření výzkumné zprávy. Spolupracuje na prezentaci výsledků výzkumu ve vybraných neziskových organizacích města Karviné. Dokumentační činnost.

- **doc. Nevima, Ph.D. - řešitel**

Spolupodílí se na přípravě a organizaci výzkumu, zejména zpracování podkladových materiálů pro školení účastníků terénního výzkumu. Písemné zpracování harmonogramu terénního výzkumu. Vypracovává podklady pro vytvoření výzkumné zprávy. Dokumentační činnost.

Výzkumný tým

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **JUDr. Richter – řešitel**

Právní poradenství v oblasti veřejné správy a sociálních služeb. Spolupodílí se na přípravě organizaci výzkumu při komunikaci s veřejnou správou. Spolupodílí se na tvorbě školicích materiálů pro členy výzkumného týmu. Spolupodílí se na organizaci terénního výzkumu. Podílí se na přípravě podkladů pro vytvoření výzkumné zprávy. Dokumentační činnost.

- **Mgr. Nenička, Ph.D. – řešitel**

Připravuje a písemně zpracovává demografické ukazatele v rámci přípravy výzkumu. Analýza dokumentů a odborné literatury k demografickým ukazatelům mikroregionu pro zpracování výzkumné zprávy. Spolupodílí se na školení členů výzkumného týmu. Spolupodílí se na organizaci výzkumu. Dokumentační činnost.

- **studenti OPF**

Celkem se aktivně zúčastnilo 44 studentů z Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné, kteří byli rozděleni do 10 skupin.

Každá skupina měla přidělenou určitou výzkumnou oblast ve městě Karviná.

Závěr

V prezentaci jsou vybrány výsledky komunitního výzkumu, které se přímo týkají informovanosti a využívání sociálních služeb občany města Karviné.

Výsledky výzkumu ukázaly, že se oslovení respondenti potýkají s nedostatečnou informovaností o sociálních službách v Karviné.

Stále více jak dvě třetiny neví ve kterých organizacích, které poskytují zejména ambulantní a terénní sociální služby, by hledali podporu a pomoc. V návrzích na zlepšení sociálních služeb respondenti volili právě zlepšení informovanosti o sociálních službách v Karviné.

Závěr

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Nelze ovšem přehlédnout fakt, že více jak polovina oslovených občanů nemá zkušenosti se sociální službou. Lze tedy diskutovat o tom, že občan hledá informace o sociální službě až když nastane sociální problém v rodině nebo dojde k náhlé sociální události.

Komunitní výzkum, realizovaný v roce 2017/ 2018 přinesl kromě zajímavých výsledků pro komunitní plánování i pozitivum pro další spolupráci mezi Magistrátem města Karviné a Obchodně podnikatelskou fakultou. Pro studenty byl zajímavou zkušeností zkoumání v terénu při realizaci dotazníkového šetření. Pro vedení města a sociální pracovníky v organizacích, poskytující sociální služby, důležitou zpětnou vazbou.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji Vám za pozornost.
